

базуються на результатах великомасштабних НДДКР, фундаментальних досліджень та не мають аналогів на світовому рівні [1, с. 92].

Відзначимо, що більшість елементів інноваційної інфраструктури, необхідних для створення сучасної інноваційної економіки в Україні, є або передбачені чинним законодавством. Але не зважаючи на існування таких елементів, інноваційні процеси характеризуються незначним ступенем активності. Враховуючи функціональну неповноту інноваційної інфраструктури в Україні, тенденції та проблеми її розвитку, обмежені можливості Державного бюджету України основними шляхами розв'язання цієї проблеми мають бути: розробка науково-методичного та нормативно-правового забезпечення для створення та розвитку інноваційних структур різних типів; розвиток мережі регіональних центрів науково-технічної та економічної інформації, інноваційних центрів та інноваційних бізнес-інкубаторів; удосконалення та спрощення процедури експертизи та реєстрації інноваційних структур та їхніх проєктів; створення технопарків класичного типу на базі вищих навчальних закладів, наукових установ, науково-виробничих комплексів та удосконалення моделей функціонування існуючих інноваційних структур; створення венчурних та інноваційних фондів; активізація інвестиційної діяльності; розробка і реалізація за участю міжнародних організацій проєктів створення технополісів та інших інноваційних структур у регіонах з високим науково-технологічним потенціалом [3].

Таким чином, активізація інноваційного зростання на основі формування інноваційної інфраструктури здатна відіграти важливу роль в укріпленні економічної безпеки вітчизняних підприємств, регіонів та країни в цілому.

Список використаної літератури

1. Кульпінська Л. Конкурентоспроможність національної економіки в контексті інтеграційних процесів / Л. Кульпінська // Вісник КНТЕУ. – 2004. – № 5. – С. 87–99.
2. Нестеренко Ю. Мировой опыт формирования национальных инновационных систем и проблемы России / Ю. Нестеренко // Проблемы теории и практики управления. – 2006. – № 1. – С. 81–87.
3. Тимченко О. І. Інноваційна інфраструктура як чинник забезпечення ефективності інноваційної діяльності малих підприємств [Електронний ресурс] / О. І. Тимченко // Ефективна економіка. – 2012. – № 12. – Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=1644>

*Грінберг Л., канд. іст. наук, доц.,
декан факультету державного управління і права
Київського національного університету культури і мистецтв, м. Київ*

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ПОБУДОВИ ЗАХИЩЕНОГО ДОКУМЕНТООБИГУ

Нині проблема побудови захищеного документообігу, як у державних, так і в недержавних структурах є актуальною і для її успішного вирішення використовують можливості, наявні у розпорядженні служби інформаційних технологій, та досвід, накопичений іншими службами організації.

Захист інформації в системах документообігу – нагальна потреба функціонування будь-якого сучасного підприємства. Вибір конкретних засобів захисту залежить від цінності інформації. Отже, обираючи засоби захисту, слід оцінювати реальні втрати від розголошення або спотворення інформації і співставляти її з вартістю засобів охорони.

Records management складається із чотирьох основних етапів: 1) створення документів; 2) зберігання й використання документованої інформації; 3) передача документів на постійне (державне) зберігання; 4) керування архівами., які у сукупності дозволяють досягти ефективності «документної» діяльності й сприяти розвитку організації за рахунок систематичного використання документованої інформації.

У стандарті ISO/IEC 17799 з керування інформаційною безпекою прийнятий саме такий підхід: захищати слід всі інформаційні ресурси організації. У цій роботі повинні брати участь як мінімум всі співробітники організації, і для досягнення необхідного рівня безпеки повинні активно застосовуватися кадрова політика, різноманітні організаційні заходи, навчання й перепідготовка персоналу й т. ін. [1].

Зараз в організаціях питаннями керування й захисту інформації опікується цілий ряд служб. Служба ІТ традиційно забезпечує працездатність, захищеність і резервування електронних систем, у той час як служба документаційного забезпечення працює в основному з паперовими документами. Крім того, є ще юридична служба, служба внутрішнього контролю, а часом і окрема служба інформаційної безпеки. Різна підпорядкованість і статус цих служб, невідомість з методами роботи один одного, відсутність єдиної термінології серйозно перешкоджають у вирішенні поставлених перед ними завдань.

Усі документи є інформаційними матеріалами (інформацією), але далеко не всі інформаційні матеріали мають статус документа. Основна ознака документа полягає в тому що, утримування, обставини створення й форма подання інформаційного матеріалу фіксують в певний момент часу, і далі зберігають у незмінному вигляді. Крім того, документ або фіксує факти й події, або служить підставою для прийняття управлінських рішень і здійснення дій.

Дедалі більшої популярності набуває збереження документів разом з атрибутами в базі даних. Такий підхід має свої переваги і недоліки. Перевагою є значне підвищення безпеки доступу до документів, а основним недоліком – низька ефективність роботи з документами при значному обсязі збереженої інформації. За такого підходу також потрібне використання потужних серверів з великими обсягами оперативної пам'яті і жорстких дисків. Крім того, у випадку збою бази даних відновити документи, що зберігалися в ній, буде дуже непросто.

Безпеку цінної документованої інформації визначає ступінь її захищеності від наслідків екстремальних ситуацій, у тому числі стихійних лих, а також пасивних і активних спроб зловмисника створити потенційну або реальну загрозу несанкціонованого доступу до документів з використанням організаційних і технічних каналів, у результаті чого можуть відбутися розкрадання і неправомірне використання зловмисником інформації в своїх цілях, її модифікація, підміна, фальсифікація, знищення.

Головним напрямом захисту документованої інформації від можливих небезпек є формування захищеного документообігу, тобто використання в обробці і зберіганні документів спеціалізованої технологічної системи, що забезпечує безпеку інформації на будь-якому типі носія.

Список використаної літератури

1. Храмовская Н. А. Международные стандарты, информационная безопасность и управление документацией / Н. А. Храмовская // Делопроизводство и документооборот на предприятии. – 2005. – № 3. – С. 30–36.
2. Дубов Д. В. Проблеми нормативно-правового забезпечення інформаційного суверенітету в Україні : аналітична записка [Електронний документ] / Д. В. Дубов. – Режим доступу: www.niss.gov.ua
3. Зибін С. В. Захист інформації від несанкціонованого доступу в системах обробки інформації / С. В. Зибін // Інформаційна безпека. – 2011. – № 1.

*Щербіна О. С., канд. екон. наук,
Поліщук Н. Л.,*

Донецький національний університет, м. Вінниця

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ ЯК СКЛАДОВА БЕЗПЕКИ ІНФОРМАЦІЙНОЇ СИСТЕМИ ПІДПРИЄМСТВА

У сучасних умовах посилення тенденцій глобалізації й інформатизації суспільства роль інформації в усіх сферах життєдіяльності значно зростає. Інформація стає необхідною умовою й елементом будь-якої виробничої діяльності, що за своєю значимістю все більше порівнюється до енергетичних і сировинних ресурсів і використовується для заміщення живої праці, сировини й енергії.

Лише останнім часом посеред ресурсів підприємства, які поділяються на матеріальні і трудові, почали виділяти інформаційні ресурси та детально аналізувати їхні склад, структуру, рівень використання та ін. [1].

Під інформаційними ресурсами підприємства розуміють сукупність нематеріальних активів, документів, що мають важливе стратегічне значення для функціонування організації [2].

Інформаційні ресурси мають ряд специфічних властивостей:

- не витрачається в процесі використання;
- розширення їхнього споживання практично не має обмеження;
- мають високу ресурсозберігаючу здатність.

Інформаційні ресурси підприємства служать інструментами стимулювання виробничо-комерційної діяльності, прийняття управлінських рішень і навчання [1].

Отже, актуальною темою сьогодення є забезпечення захисту інформаційних ресурсів підприємства від чужого вторгнення, адже безпека інформаційної системи підприємства є одним з основних факторів, що забезпечує ефективний документообіг, який, в свою чергу, є засобом підвищення продуктивності та ефективності роботи працівників та, як наслідок, забезпечення розвитку всього підприємства.